

Socialdemokraterna

Svar från Socialdemokraterna i Region Skåne

Efterfölja FNs konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning, svenska byggnormer och lagstiftning.

Idag ser man ibland tillgänglighet och användbarhet av den byggda miljön som ett särintresse istället för det allmänna intresse som det är enligt ”Kommittédirektiv 1992:104 Översyn av plan- och bygglagen, m.m.” sid 4. Detta finns sedan dess inskrivet i Plan- och bygglagens ”2 kap. Allmänna och enskilda intressen”,

Ett exempel är spårvägen i Lund som är en miljardsatsning från Region Skåne och Lunds kommun för att länka samman Lunds centrum med Brunnshögsområdet inklusive MaxLab IV och ESS. Man har byggt helt nya spår från Clemenstorget vid Lund järnvägsstation förbi Skånes Universitetssjukhus och tekniska högskolan. Helt nya spårvagnar beställdes. Problemet är att man inte följde gällande lagstiftning avseende nivåskillnader. Nivåskillnaden var 70 mm (i praktiken eventuellt mer på vissa hållplatser) mellan vagn och perrong när nivåskillnader inomhus bara får vara maximalt 25 mm och då med fasade kanter och utomhus ska fasas av till 0-kant vid övergångsställen. Efter anmälningar till DO eftersom en rullstolsburen person inte kunde ta sig ombord/av själv på ett säkert sätt gjordes en (temporär ?) lösning med manuell ramp som spårvagnsföraren ska lägga ut/sätta tillbaka.

Fråga:

- Är ni beredda att se till att tillgänglighet för alla, gällande bygglagstiftning (inomhus och utomhus) och FNs konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning efterlevs inom Region Skåne?

Svar: Ja. Medborgarna ska behandlas likvärdigt. Att identifiera och sträva efter att undanröja hinder är nödvändigt för att stärka tillgängligheten och nå full delaktighet i samhället.

- Hur kommer ni att göra det?

Svar: Region Skåne behöver inkludera och bedriva en nära samverkan med bland annat funktionshinderorganisationer, Sveriges kommuner och regioner (SKR) och Myndigheten för delaktighet (MFD), för att stärka tillgängligheten och uppnå jämlika levnadsvillkor och full delaktighet inom regionens verksamhetsområden. Utifrån ”Program för att tillgodose rättigheter för personer med funktionsnedsättning” behöver Region Skåne se till att

nödvändiga och konkreta åtgärder, arbetsprocesser och förslag tas fram samt att rådande normer, konventioner och lagar följs.

Ideologiskt ställningstagande:

Region Skånes målsättning ska vara ”att invånare och medarbetare ska kunna åtnjuta och utöva sina mänskliga och demokratiska rättigheter, ha jämlika levnadsvillkor och kunna delta fullt ut i samhället”.

Finns dokumenterat i: Socialdemokraternas förslag till budget och verksamhetsplan för 2026 med plan för 2027-2028.

Antaget av: Socialdemokraternas regionfullmäktigegrupp.

När: Inför regionfullmäktige den 3-4/11-2025

(Försök till) Genomförande: Se ovan.

Tillgång till specialistkompetens

Våra medlemmars behov är ofta för svåra för en ordinarie Vårdcentral att hantera. Det är idag svårt att få kontakt med kompetent specialist. Vi behöver möjlighet att snabbt få kontakt med kompetent personal för att få nödvändiga utredningar gjorda av till exempel specialist läkare, psykologer, psykiater, arbetsterapeuter, sjukgymnaster mfl. Idag finns det ingen självklar enhet att vända sig till. Våra medlemmar hänvisas ofta runt.

Eftersom Region Skåne vill satsa mer på Vårdcentraler anser vi att en lösning skulle kunna vara att det finns åtminstone en VC i Skåne med specialkompetens inom ortopedi, rehabilitering, psykiatri och allmänläkare som är tillgänglig för alla vårdsökande i hela Skåne. Det behövs en helhetssyn på patientens hälsa för en fungerande livssituation samt för att rättvisande läkarintyg/utlåtanden ska kunna utfärdas till t. ex Försäkringskassan vid ansökan om LSS, sjukersättning, handikappersättning/merkostnadsersättning mm. Även vid fondansökningar krävs det ofta specialistutlåtanden. Det behöver även finnas tillräckligt med arbetstid avsatt för att kunna skriva intygen. Idag säger sjukvårdspersonal att de inte hinner skriva de intyg vi behöver. Dessutom händer det att intyg underkänns av t. ex Försäkringskassan för att de anser att det inte fyllts i på korrekt sätt.

Med fungerande sjukresor skulle det möjliggöra att underlaget för en specialiserad Vårdcentral skulle bli tillräckligt stort. Dessutom skulle extra medel för multisjukdom underlätta.

Allt detta stöds av Region Skånes egen utredning Primärvård för vuxna med funktionsnedsättning En utredning om förbättringsmöjligheter inom Skåne 2017.09.12.

Tidigare fanns det två vårdcentraler i Skåne som hade specialkompetens, Möllevångens vårdcentral i Malmö kommun samt en i Bjärred i Lomma kommun. Den förstnämnda kan man som rullstolsburen inte komma in i receptionen eftersom hissen är felkonstruerad. Efter Region Skånes omorganisation verkar de inte längre ha kvar uppdraget.

När vi söker på Region Skånes hemsida så går det inte att hitta vårdcentraler med specialkompetens för personer med funktionsnedsättning. Vi har använt olika sökkombinationer såsom personer med funktionsnedsättning, vårdcentral, Skåne med olika tillägg utan resultat. Vi har även sökt på den rubrik som Möllevångens vårdcentral tidigare använde "Mottagning för vuxna med varaktig funktionsnedsättning" utan att få resultat.

Det som finns är hänvisning till Habilitering och hjälpmedel. Vi har medlemmar som har haft kontakt med dem för att få hjälp med läkarintyg till Försäkringskassa och färdtjänst. De har blivit hänvisade till den vårdcentral där de är listade. Detta är en Moment 22 situation.

Frågor:

- Vad har ni gjort för att komma tillrätta med bristen på specialkompetens för multisjuka patienter?

Svar: Ackrediteringsvillkoren för vårdcentral ställer krav på att leverantören ska organisera sin verksamhet så att "behov av hälso- och sjukvård hos äldre, personer med sammansatta vårdbehov, kroniskt sjuka samt personer med funktionsnedsättning särskilt tillgodoses." Hur väl vårdcentralerna faktiskt förmår leva upp till detta krav är till stor del en resursfråga och vi har därför i våra budgetförslag avsatt stora summor pengar för att stärka primärvården ekonomiskt och anställa fler.

- Är ni beredda att driva på för att det ska finnas åtminstone två fungerande och tillgängliga vårdcentraler i Skåne med specialkompetens för personer med funktionsnedsättning?

Svar: Tilläggsuppdraget Mottagning för vuxna med varaktig funktionsnedsättning infördes 2019 för att stärka tillgänglighet och samordning. Socialdemokraterna föreslog redan då att primärvårdsnämnden ska utreda hur uppdraget kan förbättras och spridas till fler vårdcentraler. Vi fick inget gehör. 2024 kunde man dock konstatera att endast två vårdcentraler hade anslutit sig till tilläggsuppdraget.

Som en fortsättning på det tilläggsuppdrag för vårdcentraler som Region Skåne tidigare infört för vuxna med varaktig funktionsnedsättning fattade Primärvårdsnämnden 22 april 2026 beslut om ett utvecklat arbetssätt som ska implementeras under hösten 2026. Syftet är att

förbättra tillgången till samordnat stöd, relevant specialistkompetens och rådgivning i komplexa ärenden, inklusive frågor som rör medicinska intyg och utlåtanden. Vi ser positivt på det fortsatta arbetet för att vi ska kunna säkerställa en mer god och jämlik vård.

Utöver detta vill vi återställa Dumle mottagningen i Lund. Det var en specialenhet inom Region Skåne som etablerades 1985. Verksamheten var den enda av sitt slag i Region Skåne och hade som målgrupp vuxna och barn som befann sig på en tidig utvecklingsnivå, med eller utan rörelsenedsättning, samt deras anhöriga och nätverk.

- Hur ställer ni er till möjligheten att patienten ska kunna få extra tid för skrivande av intyg/utlåtanden?

Svar: Intyg är en del av hälso- och sjukvårdens uppdrag när medicinskt behov föreligger. För att kunna utfärda ett intyg behöver läkaren ha förutsättningar att göra såväl en medicinsk som en försäkringsmedicinsk bedömning. Det är viktigt att beakta att bedömningssituationerna kan variera. Varje ärende kräver en individuell prövning och kan innebära varierande tidsåtgång. Om de inte hinner med det måste mer personal anställas, vilket i slutändan är en resursfråga.

- Vad anser ni om utökat samarbete mellan sjukvården och Försäkringskassan avseende hur intyg ska fyllas i och formuleras för att undvika att intyg underkänns och måste skrivas om?

Svar: Eftersom den samverkan som finns idag kring dessa frågor inte verkar vara tillräcklig för att undvika att intyg underkänns och måste skrivas om bör den utökas och utvecklas. Det är dock inte en fråga som Region Skåne ensam råder över, utan förutsätter naturligtvis att samma intensitet finns hos Försäkringskassan.

- Region Skånes hemsida är en plattform dit nästan alla Skånes medborgare vänder sig för att hitta korrekt och aktuell information. Hur tänker ni arbeta för att hemsidan förbättras och förenklas?

Svar: Information om vilka vårdcentraler som har tilläggsuppdraget mottagning för vuxna med varaktig funktionsnedsättning ska, precis som för övriga tilläggsuppdrag, självklart finnas tillgänglig på aktuella hemsidor, framför allt på 1177. Socialdemokraterna vill även att vårdcentralerna generellt ska få möjlighet att profilera sig tydligare genom individuella hemsidor och ge de i uppdrag att utnyttja denna möjlighet till att förbättra informationen till medborgarna och därmed underlätta valet av vårdcentral.

Ideologiskt ställningstagande:

”Primärvårdens kompetens relaterat till habiliteringens målgrupper ska också stärkas för att säkerställa ett gott bemötande och rätt behandling.”

Finns dokumenterat i: Socialdemokraternas förslag till budget och verksamhetsplan för 2026 med plan för 2027-2028.

Antaget av: Socialdemokraternas regionfullmäktigegrupp.

När: 3-4 november 2025

(Försök till) Genomförande:

Förslag till regionfullmäktigebudget 2025

När: Regionfullmäktige 4-5 november 2024

Avsatta medel:

2025: 200 mkr öronmärkta pengar till Hälsovalet i RF-budgeten (353 mkr mer än styret).

Resultat av förslaget: Socialdemokraternas budget avslogs som innehöll 353 miljoner kronor mer i satsning än styrets.

Övrigt ni vill tillägga:

Färdtjänst och Kollektivtrafik

Våra medlemmar är ofta helt beroende av färdtjänst för att kunna transportera sig då allmän kollektivtrafik eller resa med egen bil inte är ett alternativ för dem av olika skäl som ekonomi. Därför måste färdtjänsten fungera, vilket inte alltid är fallet idag. Det finns många klagomål på bemötande från förare, att tidsregler inte hålls (beställning, hämtning, lämning) fortkörning, att bilarna ibland helt uteblir, långa väntetider för att beställa resa, att missförstånd ofta sker av bokningscentralen mm. Det nya reglementet samt striktare tolkning gör det svårare att få och använda färdtjänst.

När DHR Skåne lämnade in en skrivelse till Regionfullmäktige som togs upp på Centrala Funktionshinderrådet i december 2020 så var inställningen att man följer Färdtjänstlagen, dvs lägger sig på en miniminivå, och att detta var bara mindre justeringar som gjorts. Vilket vi protesterade mot. T. ex så kan 4.15 Allmänna ordningsföreskrifter “Tillståndshavare är skyldiga att följa förarens anvisningar och tillsägelser. En tillståndshavare som inte rättar sig efter detta riskerar att bli avvisad från fordonet och därmed förlora rätten till att åka vid detta tillfälle” de facto innebära livsfara för färdtjänstresenären eftersom hen inte kan protestera mot fortkörning eller att chauffören smsar/tittar på film mm under färden. Det kunde man inte ta åt sig. Så skulle man inte “tolka” skrivningen. Faktum är att det som står i ett reglemente är

det som gäller. Om man inte vill riskera att färdtjänstchaufförer använder reglementet på ett för resenären negativt sätt skulle texten formulerats på annat sätt.

Vad som också har hänt är att ni inte följer ert eget uppsatta regelverk vad avser att erbjuda resa inom 90 minuter i hela Skåne utan hänvisar till resegarantin. Ni fakturerar kund för egenavgift vid resegaranti även när det är Skånetrafiken som brustit. Ni hänvisar vid alla tillfällen till ett bristfälligt datasystem utan att hjälpa kunden med manuella sökningar.

Tyvärr verkar det som att olika delar inom Region Skåne inte samarbetar. Man kan få hjälpmedel med styre utskrivna från Region Skåne som sedan inte får tas med vid med allmän kollektivtrafik som buss.. Det gäller även en del hjälpmedel utskrivna av hemkommun. Det innebär att den enskilde inte kan använda det utskrivna hjälpmedlet fullt ut. En översyn avseende vilka hjälpmedel som får tas med behöver göras omgående.

Det har blivit betydligt svårare att få färdtjänst beviljad senare år, även när man haft färdtjänst under många år. Läkarintyg som är skrivna på samma sätt som tidigare godkänns inte, hur vägen ser ut till närmaste busshållplats påverkar inte beslut (lutning som gör att man inte kan ta sig upp med vanlig rullstol utan hjälp) mm.

Frågor:

- Hur arbetar ni för att förbättra Färdtjänsten?

Svar: I Skåne har 26 av 33 kommuner överlåtit ansvaret för myndighetsutövning och färdtjänsttrafik till Region Skåne. Färdtjänsten finansieras av kommunerna som överlåtit ansvaret samt genom egenavgifter. Vi har till exempel lagt förslag om att inleda en dialog med dessa kommuner med anledning av utvecklingen av bedömningarna. Vi har också lagt förslag om att tillskriva regeringen, i syfte att få till stånd en översyn av färdtjänstlagen utifrån dagens rådande förutsättningar. Därtill har vi föreslagit att indragningarna av färdtjänsttillstånd kopplat till användningen av servicereisebiljetten stoppas samt att nödvändiga ändringar görs i gällande regelverk för att stoppa detta.

Under flera år har personer i Skåne nekats tillstånd eller förlorat sina färdtjänsttillstånd, som de haft i många år, trots både expertutlåtanden och att deras situation och behov inte har ändrats. Orsaken är inte ändrad lagstiftning, utan åtstramad rättspraxis.

Vi vill att befintliga regelverk och bedömningar av lagen om färdtjänst ska vara inkluderande, generösa och skapa möjligheter för de som behöver stöd med sin resa. Därtill ska färdtjänstresor över kommun- och regiongränser ska vara enkla att genomföra och egenavgifterna ska vara rimliga. Vi strävar efter att kunskap om olika gruppers levnadsvillkor ska ligga till grund för beslut, prioriteringar samt uppföljningar och utvärderingar.

Färdtjänst är en samhällstjänst som finns till för att de med störst behov ska ha rätt förutsättningar att klara av sin vardag samt ha samma möjligheter att vara aktiva i samhället.

Vi anser att lagen, eller tolkningen av den, inte ska kunna möjliggöra en så strikt hållning som leder till nackdel för personer i behov av färdtjänst eller för personer som har haft färdtjänsttillstånd under en lång tid.

- Är ni beredda att göra en översyn av Färdtjänstreglemente som antogs 2020-04-16?

Svar: Befintligt regelverk antogs av regionfullmäktige i april 2025. Vi är beredda att göra en översyn av gällande regelverk om det leder till att göra bedömningarna mer inkluderande, generösa och skapa möjligheter för de som behöver stöd med sin resa.

Därför har vi lagt förslag i regionstyrelsen om att ge regiondirektören i uppdrag att ta fram ett ärende som föreslår regionfullmäktige att stoppa indragningarna av färdtjänsttillstånd kopplat till användningen av servicereisebiljetten och att ändringar görs i regelverket för att stoppa detta.

Lagen behöver också förändras. Lagen om färdtjänst kan leda till olika bedömningar beroende på vilken kommun eller region den ansökande är bosatt i. Region Skåne behöver bedriva påverkansarbete för att få till stånd en sådan ändring.

- Då ni har att värna alla era invånare i regionen vill vi att ni redogör på vilket sätt ni anser er göra det med hänvisning till att man avslår fler färdtjänstansökningar även för personer som haft färdtjänst i många år samt omprövar tillstånd till domstol i allt fler ärenden?

Svar: Socialdemokraterna styr inte i Region Skåne. Vi har varit starkt kritiska mot indragningarna och den åtstramade rättspraxisen och krävt mer generösa bedömningar, förändrad lagstiftning samt en fördjupad dialog med de kommuner som överlätit ansvaret för färdtjänsten till Region Skåne för att få till en förändring.

- Kan ni tänka er att initiera ett ärende för att säkerställa att hjälpmedel utskrivna av Region Skåne samt hemkommun, även de med styre upphandlas med mått så att de ryms på buss och att de får tas med på bussresa?

Svar: Ja, vi är beredda att initiera en sådan översyn inom regionens rådighet.

- Hur motiverar ni att trappklättring togs bort 2017? Det skyldes på säkerhet men detta stämmer inte då trappklättrarna är väldigt säkra och har man väl utbildade utförare är detta inget problem. Det finns möjlighet att utbilda förare i Skåne. Vi anser att det enbart handlar om ekonomi och det drabbar våra medlemmar och är diskriminerande.

Svar: Trappklättring i samband med färdtjänstresa är en tjänst som tillhandahålls men det krävs ett särskilt tillstånd. Tillståndet utfärdas av färdtjänsthandläggare. Runt 1000 resor med

trappklättring utförs varje månad. Om det inte fungerar som det ska behöver en översyn göras.

- Hur ser ni på att kostnaden för resor som sker utanför regionen eventuellt blir dyrare än om resan hade fortsatt med samma fordon då resorna går med ordinarie taxitrafik? Numer går alla resor över regiongräns som riksfärdtjänst. Tidigare kunde man åka färdtjänst från skånsk kommun till grannkommun i annat landsting. Det togs bort med det nya reglementet.

Svar: Sedan 2024 har färdtjänstberättigade i Bromölla, Båstad, Hässleholm, Kristianstad, Osby, Ängelholm och Örkelljunga möjlighet att resa med färdtjänst över länsgränsen till närmaste centralort i angränsande län. Dessa körs med serviceresors fordon vilket gör att kostnaden blir lägre för dessa resor. Vi anser att färdtjänstresor över kommun- och regiongränser ska vara enkla att genomföra och egenavgifterna ska vara rimliga. Det är inte bra om det konsekvent blir dyrare.

Ideologiskt ställningstagande:

Färdtjänst ska präglas ”av trygghet, värdighet och hög kvalitet. Färdtjänst finns för att de med störst behov ska ha samma möjligheter att vara aktiva i samhället och på arbetsmarknaden, och få tillgång till samhällsservice och nöjen. Gällande regelverk och bedömningar ska därför vara inkluderande, generösa och skapa möjligheter för de som behöver stöd med sin resa. Dialogen och samverkan mellan berörda parter ska fungera och utvecklas för att möjliggöra detta”.

Finns dokumenterat i: Skåneprogram 2026-2030

Antaget av: Socialdemokraterna i Skånes distriktårskongress.

När: 11-12 april 2026.

(Försök till) Genomförande:

Förslag till regionfullmäktigebudget 2023, 2024, 2025, 2026. – Avslag.

Initiativärende i kollektivtrafiknämnden om att få information om status och utfall kring inkomna färdtjänstansökningar (2024-12-06) – Bifall.

Protokollsanteckning i regionfullmäktige kring revideringen av regelverket för serviceresor (2025-04-08)

Initiativvärende i kollektivtrafiknämnden om att initiera dialog med färdtjänstkommunerna och att tillskriva regeringen (2025-10-28) – Bifall.

Initiativvärende i regionstyrelsen om att stoppa indragningarna kopplat till servicerebiljetten (2026-04-29) – Under beredning.

Protokollsanteckning i kollektivtrafiknämnden om vikten av bedömningarna måste vara inkluderande, generösa och skapa möjligheter för de som behöver stöd med sin resa (2026-06-08).

När: Se ovan.

Avsatta medel: Inom ram utifrån rådande finansieringsmodell.

Resultat av förslaget: Se ovan.

Övrigt ni vill tillägga: Vi fortsätter att följa utvecklingen samt verkar för att få till en förändring.

Tillgång till arbete

I Sverige är många ersättningar som sjukersättning och pensioner kopplade till SGI, sjukpenninggrundande inkomst. För att få en rimlig levnadsstandard behöver man arbeta, helst heltid. Samtidigt väljs personer med funktionsnedsättning ofta bort av arbetsgivare för att de är rädda för extra kostnader. Många personer med funktionsnedsättning får därför inte arbete på den reguljära arbetsmarknaden.

Region Skåne är enligt sin hemsida Skånes största arbetsgivare med sina 36 000 - 38 000 anställda med 100 olika yrkesgrupper. Om man från Region Skånes sida medvetet gick ut och anställde personer med funktionsnedsättning skulle man bli en förebild för andra arbetsgivare och visa att personer med funktionsnedsättningar är anställningsbara och blir bra arbetstagare/kollegor.

Frågor:

- Hur arbetar ni inom Region Skåne för att underlätta för personer med funktionsnedsättning att få fast arbete?

Svar: Som Skånes största arbetsgivare behöver Region Skåne ta ett samhällsansvar, vilket även bidrar till att höja Region Skånes attraktivitet som arbetsgivare. Regionen ska bidra till de nationella målen om att anställa personer som står långt från arbetsmarknaden. Region Skåne ska ha ett aktivt samarbete med arbetsförmedlingen och hela tiden arbeta för att arbetsplatserna anpassas för att människor med nedsatt funktionsförmåga ska kunna arbeta på lika villkor.

Vi tycker det är viktigt att Region Skåne är en inkluderande arbetsgivare och ser gärna initiativ som leder till det. Ett exempel på det var Skånes taltidning. Skånes taltidning var en mångfaldigt prisbelönt tidskrift vars innehåll vände sig till de med nedsatt syn. Det unika med verksamheten var dessutom att personer med synnedsättning var anställda i verksamheten. Skånes taltidning var en självständig enhet inom Region Skåne under förvaltning Psykiatri-, habilitering- och hjälpmedel och kostade 3050 000 kr årligen.

Dessvärre valde styret att lägga ned Skånes taltidning förra året. Skälen som angavs för avveckling var att tidningen inom kort skulle stå utan lokaler, pensionsavgångar på tidningen och att de digitala system som användes inte följde Region Skånes riktlinjer, bland annat för tillgänglighet. Vi menade att detta inte var giltiga skäl att lägga ned en uppskattad och välfungerande verksamhet. Det var problem som hade gått att lösa - om man ville ha kvar tidningen. Vi motsatte oss beslutet kraftigt och lade initiativ om att låta den vara kvar, men möttes av avslag.

Ideologiskt ställningstagande: ”Region Skåne ska arbeta med antidiskriminering. Det behövs ett aktivt arbete för att bredda rekryteringen och öka mångfalden inom de offentliga verksamheterna. (...) Arbetslivet måste vara tillgängligt även för personer som behöver stöd och anpassning på grund av nedsatt arbetsförmåga”

Finns dokumenterat i: Skåneprogram 2026-2030

Antaget av: Socialdemokraterna i Skånes distriktårskongress

När: 11-12 april 2026.

(Försök till) Genomförande:

I vårt förslag till budget för 2026 har vi skrivit ”Som Skånes största arbetsgivare behöver Region Skåne ta ett samhällsansvar, vilket även bidrar till att höja Region Skånes attraktivitet som arbetsgivare. Regionen ska bidra till de nationella målen om att anställa personer som står långt från arbetsmarknaden. Region Skåne ska ha ett aktivt samarbete med arbetsförmedlingen och hela tiden arbeta för att arbetsplatserna anpassas för att människor med nedsatt funktionsförmåga ska kunna arbeta på lika villkor.” vi hade även med en särskild satsning i vårt budgetförslag på att återstarta Skånes taltidning (3-4 november 2025).

Initiativärende i psykiatri-, -habilitering – och hjälpmedelsnämnden - Lägg inte ned Skånes taltidning! (2025-04-23)

När: Se ovan

Avsatta medel: För taltidningen, 3 miljoner kr.

Resultat av förslaget: Avslag

Övrigt ni vill tillägga:

Tillgång till rehabilitering och hjälpmedel

En olycka kan drabba alla. Dessutom blir vi alla äldre och får därmed åldersrelaterade sjukdomar. Fungerande rehabilitering kan förbättra livssituationen för den enskilde och samtidigt spara pengar för samhället. När en person kan arbeta oavsett på vilken nivå är det en vinst för alla. Att kunna bo hemma istället för särskilt boende är något de flesta vill och är dessutom billigare för samhället.

Köer till rehabilitering och för att få fungerande hjälpmedel är idag långa. Hjälpmedelsutbudet har begränsats och nya mer funktionella hjälpmedel bedöms som för dyra. Det gör att det hamnar på den enskilde och hens familj att undersöka vilka hjälpmedel som finns på marknaden och finansiera dem.

Barnhabilitering ger bredare hjälp och till fler diagnoser än Vuxenhabilitering. Det medför att övergång och ibland utslussning kan bli tuff för den enskilde. De vars diagnoser inte finns hos Vuxenhabilitering hänvisas direkt till primärvården. Det är inte tydligt vilka diagnoser som Vuxenhabilitering hanterar.

Efter 10 behandlingar förväntas patienten fått tillräckligt stöd för att behandling/träning ska kunna ske i hemmet. Det fungerar ofta inte då hemtjänstpersonal eller personliga assistenter inte har nödvändig kompetens. Därför finns det behov av fortsatt behandling/träning antingen hos Vuxenhabilitering eller annan mottagning med specialistkompetens.

Frågor:

- Vilka förslag har ni lagt för att förbättra rehabiliteringen? Gäller allt från tillgång till sjukgymnaster, arbetsterapeuter, varmvattenbassänger till terapiridning för barn och vuxna

Svar: Vi bedömer att det framför allt är inom primärvården som tillgången till rehabiliterande insatser behöver förbättras och enligt ackrediteringsvillkoren har redan alla vårdcentraler skyldighet att säkerställa tillgång till samtliga rehabiliterande professioner, samt den utrustning och de lokaler som de behöver för att möta patienternas rehabiliteringsbehov. Hur väl vårdcentralerna faktiskt förmår leva upp till detta krav är till stor del en resursfråga och vi har därför i våra budgetförslag avsatt stora summor pengar för att stärka primärvården ekonomiskt och anställa fler.

- Hur vill ni att överföring från Barnhabilitering till annan verksamhet ska fungera?

Svar: Dagens ordning, där övergången sker vid 18 års ålder, riskerar att skapa otrygghet och avbrott i stödet för unga som fortfarande befinner sig i gymnasiestudier, bor hemma och är beroende av samma stödstrukturer som tidigare.

Vi menar att vården och habiliteringen ska utformas utifrån patientens behov, inte en administrativ gränsdragning. En mer flexibel modell – exempelvis genom att möjliggöra fortsatt kontakt med barn- och ungdomshabiliteringen tills gymnasiet avslutats eller genom en successiv övergång med samverkan mellan verksamheterna – hade kunnat bidra till ökad kontinuitet, trygghet och ett mer personcentrerat stöd.

- Idag är det otydligt vilka diagnoser Vuxenhabilitering arbetar med. Kan ni tänka er att kräva att det ska framgå på hemsida, informationsblad mm?

Svar: Information om vilka diagnoser Vuxenhabilitering arbetar med ska, precis som för övrig information, självklart finnas tillgänglig på aktuella hemsidor, framför allt på 1177 – det är en självklarhet för oss socialdemokrater.

- Vad anser ni om Region Skånes nuvarande policy avseende hjälpmedel?

Svar: Vi är framför allt kritiska till hur den politiska styrningen av hjälpmedelsverksamheten fungerar.

I slutändan handlar tillgången till hjälpmedel i stor utsträckning om vilka resurser som står till hjälpmedelsverksamhetens förfogande och vi har därför föreslagit betydande resurstillskott till psykiatri-, habilitering- och hjälpmedelsnämnden för att möjliggöra angelägna satsningar, bland annat inom hjälpmedelsområdet jämfört med styret. Vi har till exempel öronmärkt pengar till införande av hjälpmedlet Innowalk, som hjälper rörelsehindrade att träna på att stå och gå. Vi vill också stoppa avgiftshöjningen på CPAP,

Ideologiskt ställningstagande:

”De skånska habilitering- och hjälpmedelsverksamheterna ska erbjuda personer, som är bosatta i Skåne och har en varaktig funktionsnedsättning, habilitering, rehabilitering, hjälpmedel och tolktjänst för vardagstolkning. Syftet är att ge målgruppen möjlighet att leva självständiga och aktiva liv, samt att kunna delta i samhällslivet på lika villkor.”

Finns dokumenterat i: Socialdemokraternas förslag till budget och verksamhetsplan för 2026 med plan för 2027-2028

Antaget av: Socialdemokraternas regionfullmäktigegrupp.

När: Inför regionfullmäktige 3-4 november 2025

(Försök till) Genomförande:

Förslag till regionfullmäktigebudget 2026

När: Regionfullmäktige 3-4 november 2025

Avsatta medel:

I vår budget fick psykiatri-, habilitering och hjälpmedelsnämnden 66 miljoner kronor mer än i styrets budget.

Resultat av förslaget: Socialdemokraternas budget avslogs.

Övrigt ni vill tillägga:

Referenser, länkar

Boverkets regler för tillgänglighet allmänna platser mm:

<https://www.boverket.se/sv/PBL-kunskapsbanken/regler-om-byggande/krav-pa-byggnadsverk-tomter-mm/allmanna/tillganglighet/>

FNs konvention om rättighet för personer med funktionsnedsättning:

<https://www.regeringen.se/globalassets/regeringen/dokument/socialdepartementet/funktionshinder/konvention-om-rattigheter-for-personer-med-funktionshinder-a4-webboptimerad.pdf>

FNs konvention om rättighet för personer med funktionsnedsättning:

<https://www.regeringen.se/globalassets/regeringen/dokument/socialdepartementet/funktionshinder/konvention-om-rattigheter-for-personer-med-funktionshinder-a4-webboptimerad.pdf>

Plan och Bygglagen:

https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/plan--och-bygglag-2010900_sfs-2010-900

Region Skåne utredning: Primärvård för vuxna med funktionsnedsättning En utredning om förbättringsmöjligheter inom Skåne 2017-09- 12.

<https://www.skane.se/Public/Protokoll/H%C3%A4so-%20och%20sjukv%C3%A5rdsn%C3%A4mnden/2017-12-08/Vuxna%20med%20varaktig%20funktionsneds%C3%A4ttning%20-%20rapport/Utdredning%20-%20Vuxna%20med%20flerfunktionsneds%C3%A4ttning%202017-09-12.pdf>